Num. 9 Barcelona 29 de Juliol de 1899 10 cents.

Pèl & Ploma

Pompeu Gener

La nostra amistat, admiració i consideració per en Pompeu Gener és tant antiga com el primer llampec am que ferí la nostra vista el resplendor de l'intel·ligencia. No de la nostra, la dels demés, la d'ell; perquè pera nosaltres tenim el convenciment de que n Pompeu Gener ha sigut el *precursor* aquí i en lo demés d'Espanya de tots els camins i dreceres pera desensopir l'intel·ligencia; ell fou el primer en fer-nos a saber tot alló de l'antropologia, i els d'abans d'en Rafael i els de després, i dels naturalistes; el primer en parlar, en bona prosa, del mal que feia l'eloqüencia del país, l'excés d'imaginació, la suficiencia sense base, la ciencia apresa per defora l'enquadernació, l'analisi, la sintesi, i una pila de coses que, encara que molts les sabien, pocs les havien formulades; també fou el primer en *gosar* trencar els motllos podrits, corcats i aixafats, escrivint a la bona de Déu, sense regletes d'aquelles que posen caminadors o bossal.

L'obra den Pompeu Gener és complexa i, si sabés explicarme, fins diria que és contradictoria. Ho dic perquè en tot crec veure l'home eminentment fet pera despuntar en l'art pur, mantingut a ratlla, deturat, contingut, comprimit, un tant si és no és atrofiat, per la respectable fat·lera d'esser un home de ciencia. Que n sap de coses cientifiques! A què negar-ho? Però encara és més manifest, més evident, més important, té més merit, que quan se troba davant d'una cosa no estudiada, inventa, improvisa, dedueix i encerta. Per lo tant, és creador, i qui diu això diu que és d'ofici artistic, més que cientific.

Aquí no s'ha volgut regoneixer aquesta importancia en el desenrotllament gran o petit de la nostra vida mesquina de país arreconat, i, am tot, cada vegada que n passa alguna de grossa surt el seu nom, com a introductor aquí de les gallines que han sigut les mares del que fa la nostra força.

Les seves obres, el qui no les coneix, les sap, perquè la seva corda va desde la broma més grossa de l'epoca fins al volum groixut, am més pretencions merescudes a la consideració del que s'encaparra pera saber. Es un parisenc impenitent, d'aquells que converteixen el Continental d'aquí en el café de la Paix, l'Ateneu en el Circol de la Prempsa, el Suís en el *Coq d'Or*, la Rambla en el Boulevard, i fins males llengües que no comprenen el per què de moltes coses, xerren que converteix carrers en avingudes. Sigui com se vulgui, bon goig que n tinguessim gaires de corredors de la nostra fama com en Pompeu, perquè la broma intel·ligent, que sempre fa justicia, no en va li atribuí l carrec d'embaixador, que ompliria am més planta, idees i renou que molts i molts que n fan l'ofici.

Molts troben que té molta imaginació, i jo li n trobo poca, perquè el qui ns ha portat tanta llum a l'esperit té la modestia de fer creure que sols pensa en una llum d'aquelles que s'encenen!

La pintura d'aquí a l'Exposició de París

A l'Exposició Universal de l'any que ve deurá acudir-hi l'immens aplec de pintura que de per tot s'envia a París en ocasions semblants. Desde ara van movent-se ls comissariats i els artistes, començant la redacció de fulles provisionals pera emparaular el lloc necessari en les sales del gran palau ont hi hauran els quadros i esculptures. La comissaria que presideix el senyor Duc de Sesto envia unes fulles que quasi són de navaja, per lo perilloses que resulten pera la nostra pintura. Encara que no ho digui, se veu bastant clar que l'èxit possible dels pintors d'aquí quedarà segat arran abans d'enviar al concurs internacional. M'explicaré i ho demostraré, encara que sembli l'argumentació pesada; però en una qüestió d'interès tant principal, no solament pera ls pintors d'aquí, sinó també per al prestigi de tota la nostra terra, no cal estalviar ratlles d'escriure, i, pesat per pesat, més m'estimo esser-ho parlant d'això.

S'ha de dir de primer, en termes molt generals, però per això en termes seriosos, que ls pintors d'aquí són prou indiferents al seu art i els falten energies pera reunir-se en atapahida colla i no deixar que abans de començar sels acabi la funció. Si en lloc de gaudir-se cadascú dels entrebancs dels altres, se fes cas omís de colles i interessos poc interessants, la pintura d'aquí s'enduria l'any que ve a París un bosc de llorer, quina fragancia falta entre ls boscos de pins que sols fan pinyes. La seguretat am que dic que arrebassaria ls principals honors se deu a la següent pensada. Cada any, a París, hi han dugues grans exposicions de pintura, on pot enviar i envia qualsevol pintor del món. Dels dos *Salons*, l'un és ont acudeixen els estrangers més coneguts, fins al punt de tenir quasi majoria en el catalec. En aquesta exposició anyal molts pintors d'aquí han obtingut honrosa consideració, am tot i no haver fet, la majoria d'ells, l'esforç gros i seguit que precisa pera tenir un nom que arribi lluny. Doncs bé: els demés estrangers que figuren en les llistes del Camp de Mars i gran part dels francesos seran els que formaran, de segur, sense cap remei, el jurat internacional que ha de donar els premis, i és clar que ho donaran als que coneixen, perquè les seves obres els agraden. Entre lo demés, n'hi hauran molts que mai han volgut o pogut enviar a París que s faran lloc desseguida, i que deuen considerar-se com del mateix grupo. Malgrat això, tot serà inutil, perquè la selecció s farà pura i exclusivament segons les tendencies imperants a les exposicions de Madrid; criteri que va donar lloc als celebres premis de l'Exposició de 1889.

Aleshores no era un fet consumat el triomf de la pintura que ara reconeix tot-hom, menys alguns d'aquí i quasi tots els de Madrid. Allavors tots els caps de brot d'ara eran poc més que xicots plens de talent; dels que figuraven entre ls pintors ja fets, i que encara hi figuren, pocs varen enviar-hi obres de valer, perquè l seu art encara bracejava amb els duptes generals de la gran evolució. Aixís deixant-se de les grans reputacions que assistien a l'Exposició com a patums invencibles, el jurat internacional, on no se sentia la pobra veu del que ns representava, va donar l'unica medalla d'honor an en Lluís Jimenez, no perquè estés bé l seu quadro, sinó perquè era l que més se semblava a la pintura nova, venint així a esser el menys dolent. *La conversió del Duc de Gandia* s va tenir de contentar am medalla de plata; d'altres, am res, i allí començà la girada de la sort pera les reputacions monumentals que s'han anat escrostonant.

En aquella exposició, d'entre ls *siux* dels Estats Units, varen sortir-ne les medalles d'honor den Whistler, Sargent, Harrisson, Melchers i altres que no recordo; aquests, amb en Sprage Pearce, Chase, Bridgmann, Dannat, Hitchcock, Knight, etc., seran els noms entre ls que s tindrà d'escullir els jurats nort-americans; i com l'Hynaïs o en Brozick ho seran per Austria; l'Israels o en Mesdag per Holanda; en Claus, Courtens, Baertsoen, Leempoels, Khnoppf o Meunier per Belgica; en Lenbach, Liebermann, Uhde o Kuehl, per Alemania; en Zorn per Suecia, en Thaulow per Dinamarca, i fins un gran pintor turc, en Zakarian, per aquella terra que am la nostra peninsula ocupa la mateixa situació en el mapa d'Europa. Tota aquesta *rastrillera* de jurats probables, que saben lo que són els pintors d'aquí, no serviran de res, si no m'he equivocat al llegir la circular del senyor Duc de Sesto. Si és així, quan els quadros dels meus amics (amics en el sentit d'agradar-me lo que pinten) vagin cap a París, ja s'haurà fet la tria a Madrid, segons els semblin les **fotografies** que tenen d'enviar-se a la comissaria de Madrit, per conducte del comité provincial.

Si és així, se donarà l cas estrany de no tenir cap exit, havent-lo pogut tenir quasi tot, perquè ls comissaris espanyols, que admetran i rebutjaran abans d'enviar, no seran més que

una debil minoria de dos o tres senyors, si essent jurats de Belles Arts volen pesar en la distribució de premis. I, finalment, si així és, serà ben bé perquè ls pintors d'aquí hauran sigut prou... bons xicots pera deixar-se fer aquests perdigons de gloria, ja que l grupo que formen molts d'ells está completament separat, com art, de quasi tots els demés que pinten a Espanya, i en cambi és del mateix braç que tots els que manen en quasi tots els países d'Europa i Estats Units. Afegiré, pera acabar, que ane mi, de tot això, tant se men dóna, perquè ni crec saber-ne prou pera exposar en un cas així, ni m sembla que m faria gaire goig veure-m medalles en un quadro, com si fos un tocino gras o una maquina de cusir; més el meu despreci personal té poc pes, quan tot el món vol medalles i exigeix que sen tinguin. Així, deuria haver procurat l'agrupament ben visible i reconegut dels pintors d'aquí, que les seves obres no fossin separades perquè sí, jutjant l'intel·ligencia d'un treball d'art per lo que n dongui una fotografia; perquè obtenint un bon feix de premis a Belles Arts potser hi guanyaria tant la nostra terra com tenint-ne pels filats i teixits, cotons i llanes, que tant abundosos se veuen en les exposicions ont enviem. D'*industriosos* i *trebajedores* trobo que ja n som prou, i que ns fan falta certificats de coses que no siguin fetes am màquina. Altrament dit, ara ns deixarem escapar una ocasió quasi segura de passar per intel·ligents.

Noticia fresca

Ens estavem banyant allí ont un home s banya am menos aigua, o sigui a costes les de Llevant, platges les de Badalona (60 centims anar i tornar, bany, roba, carbasses i tiburons), i de sopte, ai que tinc! ai que tinc!! l'aigua s torna freda, freda, que no hi ha qui ho aguanti. De lluny se veia l cavall del municipal de punt a la *zona fiscal*, tot reviscolat, fent salts i *tercerilles;* que deu esser; que no deu esser; lo *certus és* que l'aigua no més servia que pera posar el vi en fresc. Arribem a Barcelona, i ens trobem am l'explicació de tot: l'aigua s'havia refrescat per l'arribada dels dos barcos russos, que converteixen el port en una bola. Vet-aquí aquelles alegries del municipal de cavall! És clar!! Res: que després de l'esquadra *française*, és allò: una de freda i una de calenta; peró és com les castanyes, que s criden: *Calentes i grosses!*

Exposicions de tarjetes postals, il·lustrades

En parlem com a curiositat, perquè tractant-se d'una mania col·leccionadora nova ja dóna materia pera una exposició a Ostende (Belgica), de Juliol a Agost, i a una altra a Venecia, del 15 Juliol al 3 Setembre.

Tipografia «L'AVENÇ»: Ronda de l'Universitat, 20, Barcelona. — Telefon 115

Se suscriu al PÈL & PLOMA

a Barcelona, en les llibreries de:

A can Parés, 3, Carrer de Petritxol.
L'Avenç, 20, Ronda de l'Universitat.
Verdaguer, 5, Rambla del Mig.
Duran i Bori, 30, carrer de Fernando.
López, llibreria espanyola, 20, Rambla del Mig.
Corne, llibreria francesa, 8 i 10, Rambla del Mig.
Piaget, llibreria francesa, 23, Rambla del Mig.
Cerveseria dels IV Gats, carrer de Montesion.
Kiosco Tasso, Pla de la Boqueria (venda a l'engròs).

a Gracia, a can *Niubó*, 91, carrer Major.

a Madrid, Pórticos de Apolo.

a Paris, l'on s'abonne chez:

Ed. Sagot, 39 bis, rue Châteaudun.
Boyveau & Chevillet, 22, rue de la Banque.

a London, *Emile Pelletier*, 30, Goodge Street Tottenham Court Road.

PUCHINEL·LIS

Tots els divendres, a les 10 de la nit.

Corrida de toros pels Putxinel·lis. Abans una peça en un acte.

Dijous i diumenges, a dos quarts de cinc de la tarda.

Funcions de broma per nois.

Se serveix beure i menjar a totes hores.

Pèl & Ploma ❖ Semmanari a 10 centims

Dibuixat per R. CASAS ★ ADMINISTRACIÓ: 6, Passeig de Gracia, GRACIA-BARCELONA ★ Escrit per M. UTRILLO

SUSCRIPCIÓ

Barcelona, limits actuals, un any, 5 ptes. ● Resto de España, un año, 6 ptas. ● Union postale universelle, un an, 7'50 fr

Tots els suscriptors tenen dret al cartell anunciador. Números atrassats, **25** centims

. . . . . .

El hombre por ser racional no es un ser fuera de la naturaleza; su raciocinio está basado en algo natural y orgánico: el sentimiento. Si no se siente un color, ó un sonido, mal podrá componerse, ni siquiera discutir en pintura ó en música. La verdadera creación, pues, en el fondo, es espontánea é inconsciente; la razón interviene sólo para llevarla á cabo con mayor perfección. Así, las formas que afecta son el resultado lógico del desarrollo de esa fuerza interna provocada por las impresiones que el que crea ha recibido.

Esta clase de actividad es natural, y ni la convención ni el estudio dieron por sí solos jamás forma perfecta á nada: á lo más crearon frías composiciones insípidas.

. . . . . .

POMPEYO GENER